

ПОТІП М. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
(Дніпровський гуманітарний
університет)

НЕГОДЧЕНКО В. О.,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри
кримінально-правових дисциплін
(Дніпровський гуманітарний
університет)

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-3-1-32>**АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЖИТЛА,
ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Стаття присвячена аналізу наукових концепцій та вітчизняних нормативно-правових актів, які визначають зміст та види адміністративних послуг у сфері приватизації житла, що надаються органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами. Встановлено, що основними муніципальними адміністративними послугами, що надаються органами місцевого самоврядування у сфері приватизації житла, є: приватизація жилих приміщень (кімнат), жилого блоку (секцій) у гуртожитках, що належать до комунальної власності територіальної громади міста; видача свідоцтва про право власності на житло; видача довідки про участь у приватизації державного житлового фонду; видача дубліката свідоцтва про право власності на житло; видача довідок про наявність приватизованого житла; оформлення свідоцтва про право власності на житло; державна реєстрація права власності на об'єкт незавершеного будівництва, що підлягає приватизації, та інші. Виявлено недоліки унормування надання муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла: різна їх кількість та повнота, що залежить від надавача, що належить до того чи іншого органу місцевого самоврядування; процедури їх надання різняться, органи, що надають однакові послуги, мають відмінності у своєму правовому статусі. Виокремлено особливості муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла, сформульоване їх авторське поняття. Запропоновано муніципальні адміністративні послуги у сфері приватизації житла визначити як передбачену законодавством України діяльність з реалізації владних повноважень органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами або суб'єктами, уповноваженими ними на ці функції, із метою задоволення заявлених потреб фізичних або юридичних осіб у сфері приватизації житла в отриманні адміністративного акту, спрямованого на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків таких осіб у цій сфері, що фінансуються із місцевого бюджету. Обґрунтовані зміни до Закону України «Про адміністративні послуги» щодо визначення правових засад надання муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла.

Ключові слова: адміністративні послуги; органи місцевого самоврядування, муніципальні послуги, приватизація, житло, центр надання адміністративних послуг.

The article is devoted to the analysis of scientific concepts and national normative legal acts that determine the content and types of administrative services in the field of housing privatization provided by local self-government bodies and their executive bodies. It is established that the main municipal administrative services provided by local governments in the field of housing privatization are: privatization of residential premises (rooms), residential block (sections) in hostels belonging to the communal property of the territorial community of the city; issuing a certificate of ownership of a home; issuing a certificate of participation in the privatization of the state housing stock; issuance of a duplicate certificate of ownership of a home; issuing certificates on the availability of privatized housing; registration of a certificate of ownership of a home; state registration of the ownership of the unfinished construction object to be privatized and others. The shortcomings of the normalization of the provision of municipal administrative services in the sphere of housing privatization were identified: their different number and completeness, depending on the provider, belonging to one or another body of local self-government; the procedures for their provision differ, and bodies providing the same services have differences in their legal status. The peculiarities of municipal administrative services in the sphere of housing privatization are singled out, their author's concept is formulated. It has been suggested that municipal administrative services in the sphere of housing privatization should be defined as activity provided by the legislation of Ukraine for the exercise of power by local self-government bodies and their executive bodies, or by entities empowered by them for the purpose of meeting the stated needs of natural or legal persons. Receiving an administrative act aimed at acquiring, changing or suspending the rights and / or responsibilities of such persons in this area, financed from the local budget etc. The amendments to the Law of Ukraine "On Administrative Services" on the definition of the legal basis for the provision of municipal administrative services in the field of housing privatization are substantiated.

Key words: *administrative services; local governments, municipal services, privatization, housing, administrative services center.*

Постановка проблеми. Приватизаційні процеси охопили Україну з моменту проголошення її незалежності. Відбувалась приватизація житла, земельних ділянок, підприємств їх майна, об'єктів інфраструктури. Приватизаційний процес проходив з різним ступенем інтенсивності, а його результати суспільством і досі сприймаються суперечливо.

Починаючи з 1992 року по 2018 рік в Україні було приватизовано більше 133 тисяч об'єктів: 29 859 об'єктів державної форми власності та 103 364 – об'єкти комунальної власності [14]. Водночас непослідовна та непрозора приватизаційна державна політика створила підґрунтя для формування негативного суспільного відношення до приватизації. Це призвело до прийняття у 2018 році Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», що сприяв поживленню цієї сфери суспільних відносин, про що свідчать статистичні показники [14; 4; 32; 29].

Темпи приватизації житла в Україні з року в рік змінюються. Так, у 1993 році в Україні було приватизовано 902,8 тис. квартир та одноквартирних будинків, у 1994 – 909,5 тис. квартир, у 1995 – 548,5 тис. квартир; у 1996 – 566,4 тис. квартир; у 1997 – 519,6 тис. квартир; у 1998 – 582,0 тис. квартир; у 1999 – 461,2 тис. квартир; у 2000 – 351,8 тис. квартир; у 2001 – 227,0 тис. квартир; у 2002 – 211,0 тис. квартир; у 2003 – 208,5 тис. квартир; у 2004 – 222,3 тис. квартир; у 2005 – 188,8 тис. квартир; у 2006 – 200,2 тис. квартир; у 2007 – 233,1 тис. квартир; 2008 – 190,3 тис. квартир; 2009 – 185,5 тис. квартир; 2010 – 180,4 тис. квартир. У 2011 році Міністр регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства вважав за доцільне ухвалити рішення про завершення приватизації житла в Україні, оскільки 92% людей у державі вже приватизували житло [6]. Проте

наявність адміністративних послуг у переліках послуг, що надаються ЦНАП, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами у сфері приватизації житла, на наш погляд, демонструє незавершеність процесів приватизації житлового фонду. Припинення цього процесу штучно, на нашу думку, спричинить порушення прав громадян.

Якщо новий Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» запровадив нові процедури надання адміністративних послуг у сфері малої та великої приватизації, то законодавство, що регулює відносини приватизації житла, через їх надмірну бюрократизацію, на наш погляд, потребує оновлення положень щодо надання адміністративних послуг у цій сфері.

Стан наукового дослідження. Ознаки, поняття, особливості та види адміністративних та муніципальних послуг досліджували такі вчені, як В.Б. Авер'янов, К.К. Афанасьєв, І.І. Бригілевич, В.П. Тимошук, С.І. Ванько, Б.М. Гук, О.В. Гуненко, Е.Ф. Дамский, І.В. Дробуш, В.А. Загайний, І.Б. Коліушко, І.О. Котюк, О.В. Курінний, О.А. Малікіна, Д.В. Приймаченко, В.О. Стоян, Д.В. Сухінін, О.К. Туркова, В.С. Фуртатов та інші. Однак цими та іншими науковцями не розглядалося поняття муніципальної адміністративної послуги у сфері приватизації житла, не досліджувались правові засади їх надання та види. З огляду на динаміку правового регулювання відносин у сфері приватизації житла в Україні це питання потребує наукового дослідження.

Постановка завдання. Метою та завданнями статті є з'ясування змісту понять «муніципальні адміністративні послуги у сфері приватизації» та їх видів, висвітлення правових підстав їх отримання, з'ясування недоліків практики їх надання та вироблення пропозицій щодо їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Порядок надання адміністративних послуг у сфері приватизації житла регламентується такими нормативно-правовими актами: Житловий кодекс Української РСР від 30 червня 1983 р. № 5464-Х [12]; Закони України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19 червня 1992 року N 2482-ХІІ [35], «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» від 4 вересня 2008 року № 500-VI [30]; Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.12.2009 № 396 «Про затвердження Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян» [33]; Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 10 травня 2018 року № 114 «Про затвердження Змін до Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян» [31] та іншими.

Згідно з нормами Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» до об'єктів приватизації належать квартири багатоквартирних будинків, одноквартирні будинки, житлові приміщення в гуртожитках (кімнати, житлові блоки, секції). Також можна приватизувати кімнати в квартирах та одноквартирних будинках, де проживають двоє і більше наймачів, які використовуються громадянами на умовах найму [35].

Основними суб'єктами надання адміністративних послуг у сфері приватизації житла є уповноважені на це органи, створені місцевою державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування, державними підприємствами, організаціями, установами, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких знаходиться державний житловий фонд, а також ЦНАП. Так, наприклад, ЦНАП м. Дніпра надає такі адміністративні послуги у сфері приватизації, як приватизація жилих приміщень (кімнат), жилого блоку (секції) у гуртожитках, що належать до комунальної власності територіальної громади міста, та приватизація державного житлового фонду, що здійснюється Департаментом житлового господарства Дніпровської міської ради, який видає свідоцтво про право власності на житло [24]. ЦНАП м. Львова надає адміністративні послуги у сфері приватизації житлового фонду відповідно до їх інформаційної картки, затвердженої Наказом начальника Комунальної установи «Львівський міський центр приватизації державного житлового фонду» від 04.03.2019 № 04/03-19-01 [15]. Перелік адміністративних послуг, які надаються через управління адміністративних послуг Славутицької міської ради, затверджений рішенням

ням виконавчого комітету Славутицької міської ради від 21.03.2018 № 225, передбачає такі адміністративні послуги у сфері приватизації житла: приватизація майна комунальної власності (квартири, житлових приміщень гуртожитку) та видача свідоцтва про право власності на житло; видача довідки про участь (не участь) у приватизації державного житлового фонду; видача дубліката свідоцтва про право власності на житло, що проводяться відділом державної реєстрації управління адміністративних послуг [21]. У сфері приватизації виконавчі органи Миколаївської міської ради в особі Управління комунального майна надають таку адміністративну послугу, як приватизація майна комунальної власності (квартири, будинку, гуртожитку) [19]. ЦНАП Житомирської міської ради у сфері приватизації надає наступні адміністративні послуги: видача довідок про наявність (відсутність) приватизованого житла, оформлення дублікату свідоцтва про право власності на житло, оформлення свідоцтва про право власності на житло (приватизація житла), які реалізовує Відділ приватизації державного житлового фонду управління житлового господарства міської ради [13]. ЦНАП м. Павлограда надає такі адміністративні послуги у сфері приватизації, як приватизація житлового приміщення; надання довідки про участь у приватизації житла; приватизація комунального майна (в порядку викупу або продажу поза конкурсом); державна реєстрація права власності на об'єкт незавершеного будівництва, що підлягає приватизації [22]. ЦНАП у м. Лісичанську здійснює таку адміністративну послугу у сфері приватизації, як приватизація квартири в багатоквартирному будинку, одноквартирного будинку, житлового приміщення у гуртожитку [23]. Наведена інформація свідчить про відсутність системного підходу органів місцевого самоврядування до надання адміністративних послуг у сфері приватизації, що є проявом відсутності вітчизняної концепції муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації.

Термін «послуга» в нормативно-правових актах застосовується для регулювання суспільних відносин та використовується у словосполученнях «адміністративна, державна, муніципальна, публічна, соціальна або управлінська послуга» [20]. Вибір словосполучення, вважає О.А. Малкіна, насамперед залежить від напрямів діяльності суб'єктів публічної адміністрації [18, с. 57].

Закон України «Про адміністративні послуги» визначає поняття адміністративна послуга [26], а Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади виокремлює критерії, за якими послугу можна віднести до адміністративної [16]. З урахуванням положень цих нормативно-правових актів науковці визначають наступні ознаки адміністративно-правових послуг, що відрізняють їх від інших послуг: 1) адміністративні послуги надаються винятково органами владних повноважень – органами державної влади; уповноваженими на те державними підприємствами, установами, організаціями; органами місцевого самоврядування – в порядку здійснення ними завдань і функцій в межах, визначених законом; 2) надання адміністративних послуг пов'язане із забезпеченням створення умов для реалізації фізичними чи юридичними особами прав, свобод і законних інтересів шляхом вирішення відповідних процедурних питань; 3) надання адміністративних послуг презюмується (вбачається) за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів, тобто має бути безоплатним; 4) компетенція органів владних повноважень щодо надання певного виду послуг визначається законодавством і відповідно до затверджених стандартів; 5) адміністративна послуга надається за заявою (зверненням) юридичної або фізичної особи; 6) результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи), який має конкретного адресата – споживача адміністративної послуги; 7) послуги надаються адміністративними органами шляхом реалізації їх владних повноважень; 8) результатом розгляду звернення є адміністративний акт, що має індивідуальний характер (паспорт, свідоцтво, ліцензія, дозвіл тощо); 9) адміністративний акт, наданий адміністративним органом, має конкретного адресата споживача адміністративної послуги, тобто особу, яка звернулася за цією послугою; 10) право на отримання особою конкретної адміністративної послуги та відповідне повноваження адміністративного органу має визна-

чатися лише чинним законом; 11) адміністративна послуга, надана особі, має бути включена до Реєстру державних, у тому числі адміністративних, послуг, а платна послуга – до Переліку платних послуг; 12) контрольна діяльність (перевірки, ревізії, інспектування тощо) та інша дозвільно-розпорядча діяльність адміністративного органу не є адміністративними послугами [9, с. 80; 18, с. 58; 7, с. 118; 36; 25, с. 8–9].

По-різному компілюючи зазначені ознаки адміністративної послуги, науковці визначають її як : 1) публічні послуги органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень, і здійснюються вони на вимогу підвладного суб'єкта [7, с. 119]; 2) публічні (тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб'єктами, надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень [5, с. 28]; 3) вчинення органом (посадовою особою) владних повноважень дій, які забезпечують юридичне оформлення надання суб'єкту звернення відповідних повноважень, що спрямовані на набуття, зміну чи припинення прав і обов'язків для задоволення власних потреб морального, матеріального або особистого спрямування [9, с. 79]; 4) як самостійний вид публічних (тобто як державних, так і муніципальних) послуг, який виокремлюється на тій підставі, що їх надання обов'язково пов'язане з реалізацією владних повноважень державних органів або органів місцевого самоврядування [2, с. 455]; 5) категорію адміністративного права, яка породжує адміністративні правовідносини під час реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) в процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату [17, с. 106]; 6) діяльність щодо задоволення певних потреб особи, яка здійснюється за ініціативою особи, на її прохання [1, с. 118].

І.Е. Коліушко, О.А. Малкіна, В.С. Фуртатов та інші науковці зазначають, що послуги, що надаються органами держави та місцевого самоврядування, складають сферу публічних послуг. За ознаками суб'єкта, що надає публічні послуги, зазначає О.А. Малкіна, розрізняють державні (надаються органами виконавчої влади та державними підприємствами, установами та організаціями) та муніципальні (надаються органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами, установами, організаціями) послуги. До державних належать також послуги, які надаються органами місцевого самоврядування та недержавними установами, організаціями, підприємствами в порядку виконання делегованих державою повноважень, а до муніципальних послуг – послуги, які надаються за рахунок місцевих бюджетів та під відповідальність органів місцевого самоврядування [3; 18, с. 58].

Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 90-р від 15.02.2006 р. зазначає, що муніципальні послуги надаються органами місцевого самоврядування, а також органами виконавчої влади та підприємствами, установами, організаціями в порядку виконання делегованих органами місцевого самоврядування повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету [36]. Тобто вирішальним критерієм віднесення публічних послуг до державних чи муніципальних у цьому випадку є джерело коштів, за рахунок яких вони надаються, наголошує О.В. Гуненко [8].

Науковці по-різному підходять до змісту поняття «муніципальна послуга»: 1) як до публічної послуги, зокрема, адміністративного, управлінського, соціального, житлово-комунального спрямування, що надається під відповідальність і в межах компетенції органу місцевого самоврядування як власне ним, його організаціями, так і з залученням бізнесових та некомерційних структур, діяльність яких з надання послуг зазначеного типу перебуває у сфері координації та контролю органу місцевого самоврядування [37, с. 262]; 2) як до різновиду публічних послуг, які надаються місцевим самоврядуванням з метою реалізації соціальних прав відповідних територіальних громад [10, с. 5]; 3) як послуги, які надаються в місці проживання людини або поблизу від неї і забезпечення яких покладається на органи місцевого самоврядування [11, с. 220]; 4) як послуги, що надаються органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами, установами [1, с. 119]; 5) як послуги, що

надаються безпосередньо сільськими, селищними та міськими радами (або їх виконавчими органами) під їх повну відповідальність, або державними, комунальними, приватними чи громадськими організаціями, установами, підприємствами та підприємцями за умови повного або часткового фінансування, правового регулювання та контролю такими органами місцевого самоврядування [8]. Наведені наукові концепції формують загальне уявлення про зміст поняття адміністративної послуги та муніципальної послуги.

О.В. Гуненкова зазначає, що залежно від сфери обслуговування населення, муніципальні послуги можуть бути: житлово-комунальними, побутовими, транспортними, торговельними, соціальними, видовишно-розважальними, послугами у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту тощо. Крім того, дуже важливим різновидом муніципальних та державних послуг є адміністративні послуги. Цей науковець формулює авторське визначення такого поняття, як «муніципальні адміністративні послуги», – це діяльність сільських, селищних та міських рад (або їх виконавчих органів) з реалізації владних повноважень із метою задоволення потреб фізичних або юридичних осіб у отриманні адміністративного акту (документу або дії), спрямованого на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків таких осіб, відповідно до Закону, за їх заявою [8]. Ми повністю підтримуємо наукову концепцію О.В. Гуненкової щодо змісту поняття «муніципальні адміністративні послуги».

Висновки. Таким чином, можна визначити такі ознаки муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла: надаються органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами або суб'єктами, уповноваженими ними на ці функції; реалізуються у сфері владних повноважень цих суб'єктів; здійснюються відповідно до закону; виникають з ініціативи фізичних або юридичних осіб, що звертаються за послугою; метою надання є задоволення потреб фізичних або юридичних осіб у сфері приватизації житла; б) надання послуг фінансується з місцевого бюджету; результатом надання послуги є отримання фізичними або юридичними особами адміністративного акту, спрямованого на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків таких осіб у сфері приватизації житла. Вважаємо, що муніципальні адміністративні послуги у сфері приватизації житла можна визначити як передбачену законодавством України діяльність з реалізації владних повноважень органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами або суб'єктами, уповноваженими ними на ці функції, із метою задоволення заявлених потреб фізичних або юридичних осіб у сфері приватизації житла в отриманні адміністративного акту, спрямованого на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків таких осіб у цій сфері, що забезпечується із місцевого бюджету.

Основними муніципальними адміністративними послугами, що надаються органами місцевого самоврядування у сфері приватизації житла, є: 1) приватизація житлових приміщень (кімнат), житлового блоку (секцій) у гуртожитках, що належать до комунальної власності територіальної громади міста; 2) приватизація житлового приміщення; 3) видача свідоцтва про право власності на житло; 4) приватизація майна комунальної власності (квартири, житлових приміщень гуртожитку) та видача свідоцтва про право власності на житло; 5) видача довідки про участь (не участь) у приватизації державного житлового фонду; 6) видача дублікату свідоцтва про право власності на житло; 7) приватизація майна комунальної власності (квартири, будинку, гуртожитку); 8) видача довідок про наявність (відсутність) приватизованого житла; 9) оформлення дублікату свідоцтва про право власності на житло; 10) оформлення свідоцтва про право власності на житло (приватизація житла); 11) надання довідки про участь у приватизації житла; 12) приватизація комунального майна (в порядку викупу або продажу поза конкурсом); 13) державна реєстрація права власності на об'єкт незавершеного будівництва, що підлягає приватизації; 14) приватизація квартири в багатоквартирному будинку, одноквартирного будинку, житлового приміщення у гуртожитку та інші. Суб'єктами надання зазначених послуг є: ЦНАПи; Департаменти житлового господарства міських рад; управління комунального майна міських рад; відділи приватизації державного житлового фонду управління житлового господарства міських рад; відділи державної реєстрації

управління адміністративних послуг міських рад тощо. Таким чином, різні органи місцевого самоврядування на свій розсуд визначають обсяги муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла, що призводить до нерівного становища споживачів цих послуг залежно від територіальної локації органів, що їх надають.

Як свідчить проведений аналіз адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами у сфері приватизації, є певні недоліки унормування надання таких послуг. Про цей факт свідчить різна їх кількість та повнота, залежно від надавача, що належить до того чи іншого органу місцевого самоврядування. Якщо адміністративні послуги, що надаються органами державної влади у сфері приватизації, мають чітке нормативно-правове регулювання, то муніципальні адміністративні послуги у сфері приватизації є фрагментарними, процедури їх надання різняться, органи, що надають однакові послуги, мають відмінності у своєму правовому статусі, що свідчить про необхідність унормування цього процесу.

Для покращення якості та підвищення стандартів надання муніципальних адміністративних послуг у сфері приватизації житла вважаємо за потрібне доповнити Закон України «Про адміністративні послуги» статтею 14-1 «Особливості надання муніципальних адміністративних послуг». У цій статті, на наш погляд, доречно визначити не тільки загальні засади надання муніципальних адміністративних послуг, а й особливості їх надання в окремих сферах, а також закріпити переліки таких послуг та коло уповноважених суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. В. П. Тимошук. Київ : Факт, 2003.
2. Адміністративне право. Академічний курс : підруч. : у 2 т. / ред. колегія : В.Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ : Юрид. думка, 2005. Т. 2. Особлива частина. 625 с.
3. Адміністративні послуги : посібник. Видання 2-ге, доповнене і доопрацьоване / Бригілевич І.І., Ванько С.І., Загайний В.А., Коліушко І.Б., Курінний О.В., Стоян В.О., Тимошук В. П., Шиманке Д. / За заг. ред. Тимошука В.П. Київ : СПД Москаленко О.М., 2011. 432 с.
4. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 1 кварталі 2019 року. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/i-kvartal-2019_13845.pdf.
5. Афанасьєв К.К. Адміністративні послуги : навч. посіб. Луганськ : РВВЛДУВС, 2010. С. 28.
6. Бойко М. Операція «Приватизація». URL: <http://jkg-portal.com.ua/ua/publication/one/operacija-privatizacija>.
7. Гук Б.М. Адміністративні послуги органів публічної влади України: поняття, зміст. *Право і суспільство*. 2011. № 3. С. 117–121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2011_3_25.
8. Гуненкова О.В. Муніципальні адміністративні послуги як особливий вид діяльності органів місцевого самоврядування. *Демократичне врядування*. 2016. Вип. 16–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2016_16-17_17.
9. Демський Е.Ф. Адміністративні послуги та їх юридична природа. *Юридична наука*. 2011. № 1. С. 79–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_1_13.
10. Дробуш І.В. Якість муніципальних послуг як критерій ефективності реалізації соціальних прав місцевим самоврядуванням. *Право і суспільство* : наук. журн. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ ; Всеукр. фонд юрид. науки акад. права В.В. Сташиса ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. Дніпропетровськ : 2013. № 6–2. С. 5.
11. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України ; наук.-ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк [та ін.]. Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. кол. : О.Ю. Амосова (співголова), О.С. Ігнатенка, А.О. Кузнецова. Харків. Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. С. 220.
12. Житловий кодекс Української РСР від 30 червня 1983 р. № 5464-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 12.07.1983. 1983 р. № 28. стаття 573.

13. Житомирська міська рада. Адміністративні послуги. URL: [http://zt-rada.gov.ua/?3398\[0\]=379](http://zt-rada.gov.ua/?3398[0]=379).

14. Звіт про роботу Фонду Державного майна України (ФДМУ) та хід приватизації державного майна у 2018 році. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/zvit-2018-final_13714.pdf.

15. Інформаційна картка адміністративної послуги «Приватизація державного житлового фонду»: Наказом начальника Комунальної установи «Львівський міський центр приватизації державного житлового фонду» від 04.03.2019№ 04/03-19-01 URL: https://city-adm.lviv.ua/services/index.php?option=com_mtree&task=att_download&link_id=648&cf_id=24.

16. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/29277890>.

17. Котюк І. Адміністративні послуги як категорія адміністративного права. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2010. Вип. 84. С. 104–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2010_84_33.

18. Малікіна О.А., Фуртатов В.С. Адміністративні послуги: сутність, ознаки, класифікація та місце в системі державного управління. *Наукові праці. Сер. : Державне управління*. 2014. Т. 235, Вип. 223. С. 56–60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2014_235_223_12.

19. Миколаївська міська рада. URL: <https://mkrada.gov.ua/content/informaciyni-ta-tehnolgichni-kartki.html>.

20. Определение услуги. URL: http://msk.treko.ru/show_dict_1276.

21. Перелік адміністративних послуг, які надаються через управління адміністративних послуг: рішенням виконавчого комітету Славутицької міської ради від 21.03.2018 № 225 URL: <http://e-slavutich.gov.ua/citizens/AdministrativeServices/CenterAdministrativeServices/SitePages/ListAdministrativeServicesTSNAP.aspx>.

22. Перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП м. Павлограда. URL: <https://pavlogradmrada.dp.gov.ua/perelik-administrativnikh-poslug-yaki-nadayutsya-cherez-snap-m-pavlograda>.

23. Приватизація державного житлового фонду. URL: <https://snap.dniprorada.gov.ua/%d0%bf%d0%be%d1%81%d0%bb%d1%83%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%be%d0%b3%d0%be-%d1%84/>.

24. Приватизація квартири в багатоквартирному будинку, одноквартирного будинку, житлового приміщення у гуртожитку. URL: <http://adminposluga.lis.lurenet.ua/service-6>.

25. Приймаченко Д.В. Адміністративні послуги, що надають митні органи: стан і перспективи. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право*. 2010. № 2. С. 7–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2010_2%285%29_1.

26. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Офіційний вісник України* від 15.10.2012. 2012 р. № 76. стор. 44. стаття 3067. код акта 63650/2012.

27. Про внесення змін до наказу Фонду державного майна України від 27.12.2018 № 1637 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2019 році» (із змінами): Наказ Фонду Державного майна України № 644 від 02.07.2019. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/nakaz_n0644_vid_020719.pdf.

28. Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: Закон України від 4 вересня 2008 року № 500-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 14.11.2008. 2008 р. № 46, стор. 2352. стаття 323.

29. Про затвердження Змін до Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 10 травня 2018 року № 114.

30. Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 36-р. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-obyektiv-velikoyi-privatizaciyi-derzhavnoyi-vlasnosti>.

31. Про затвердження Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян: Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.12.2009 № 396. *Офіційний вісник України* від 15.02.2010 р., № 8, стор. 205, стаття 40.

32. Про затвердження Примірною положення про центр надання адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. № 118. *Урядовий кур'єр* від 06.03.2013. № 44

33. Про приватизацію державного житлового фонду : Закон України від 19 червня 1992 року N 2482-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України* від 08.09.1992. 1992 р. № 36. стаття 524.

34. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади. URL: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 90-р від 15.02.2006 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80>.

35. Сухінін Д.В. Муніципальні послуги в системі публічних послуг. *Актуальні проблеми державного управління*: зб. наук. пр. Вип. 3 (21) / редкол. : С.М. Серьогін (голов. ред.). Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2005. С. 262.

36. Туркова О.К. Теоретичні підходи щодо поняття адміністративної послуги. *Теорія і практика правознавства*. 2016. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2016_1_21.

37. Центр надання адміністративних послуг м. Харкова. URL: https://dozvil.kh.ua/service/vidacha_dovidki_pro_nayavnist_ta_rozmir_zemelnoi_chastki_payu_dovidki.html.

